

Dolenjski list

Glasiilo Osvobodilne fronte okrajev Črnomelj, Kočevje, Novo mesto in Trebnje

Leto II. — Stev. 15

NOVO MESTO, 13. aprila 1951

Izhaja tedensko

Tretje zasedanje okrajne ljudske skupščine v Črnomlju

V petek 30. marca je v Črnomlju zasedala okrajna ljudska skupščina, tokrat že tretjič po svoji izvolitvi. 56 okrajnih ljudskih odposlancev je pozdravil predsednik OLO v Črnomlju tov. Košir Franc, ki je v svojem govoru nakazal mnogo smernic za izboljšanje gospodarskih razmer v Beli krajini. Sekretar okrajnega komiteja KPS tov. Zunič Janez je v daljšem govoru prikazal politično sliko Bele krajine, ki je izzvala živahno diskusijo tovarišev odposlancev. Pregled kmetijskih nalog, katere bo morala Bela krajina rešiti še v tem letu, je podal poverjenik za kmetijstvo tov. Zan Škrinjar.

Okrajna ljudska skupščina pa je sprejela ta dan tudi vrsto pomembnih sklepov o setvenem planu in zlasti še o gojenju oljarij v Beli krajini, o izboljšanju orne zemlje s peskanjem, o izboljšanju sadjarstva in ustanavljanju plemenskih postaj pri kmečkih zadrugah, dalje o sejanju krmske koruze za silažo, o obveznem odkupu kmet, pridelkov ter o delu cestarjev za izboljšanje cest v črnomeljskem okraju. Važne gospodarske in politične sklepe bodo odposlanci okrajne ljudske skupščine prenesli na zbere volivcev v pristojnih krajevnih ljudskih odborih. Skupščina je izzvenela v enodušni volji vseh odposlancev, da bodo belokranjski kmetovalci vložili vse sile za ureditvev sklepov, katerih namen je izboljšati gospodarski obraz Bele krajine. —c.

V Veliki Loki se zadruga dobro pripravlja na pomladanska dela

Zadrugniki kmečke delovne zadruge v Veliki Loki pri Trebnjem se letos z vso vnemo pripravljajo, da bodo vsa pomladanska dela pravočasno gotova. V vinogradih so rezanje, koljenje in globoko kopanje že opravili in jih ta dela pri pomladanskem oranju ne bodo ovirala. Oves so že posejali, zdaj pa se pripravljajo na saditev zgodnjega krompirja. Zgodnjega holandskega krompirja bodo posadili pet hektarjev, poznega pa sedem hektarjev.

Iz Italije bodo velikotolski zadrugniki dobili močan traktor, zanj pa bodo dali les (tramarijo), ki ga imajo že pripravljene. Radi bi si nabavili čim več strojev. Pred dnevi so dobili nov žetveni stroj (snopoveznik) in izruvač za krompir, izdelek domačih tovarn. Z uporabo strojev se bo vrednost delovnega dneva v zadrugi, ki je lani znašala 152 dinarjev, še dvignila.

L. A.

Prostovoljno delo LIP na čast Fronte

Preteklo nedeljo je na pobudo upravnega odbora in sindikata organiziralo lesno-industrijsko podjetje v Novem mestu prostovoljno delo na čast 10. obletnice ustanovitve OF.

Navzlic izredno slabemu vremenu — do 11. ure je deževalo, v višjih legah pa celo snežilo — se je prostovoljnega dela udeležilo 405 delavcev in uslužbencev ter 41 voznikov. Najboljša udeležba je bila na obratu v Straži, kjer so delali skoraj vsi delavci in nameščenci.

Uspeh dela je bil zelo dober: posekali so 189 kubikov lesa, spravili iz gozda do kamionskih cest 58 kubikov lesa, prepeljali na skladišča 68 kubikov lesa, zložili ter sortirali 56 kubikov lesa. Poleg tega so delavci naložili na vagone 164 kubikov hlodovine in drv, pri ostalih delih pa so napravili še 231 ur.

Posamezne skupine delavcev iz posameznih gozdnih manipulacij so tekmovale med seboj. Zmagale so sekaške skupine gozdne manipulacije Novo mesto, kjer so dosegli učinek 1.80 kubika na delavca. Zelo se je izkazala skupina Bosancev, a tudi Ličani niso zaostajali. Pri gozdnih manipulacijah Poljane so dosegli učinek 1.40 kubika na delavca.

Delovni kolektiv LIP Novo mesto se je obvezal na pobudo upravnega odbora, da bo v počastitev 10. obletnice ustanovitve OF vsak član kolektiva napravil 16 ur prostovoljnega dela, pri gozdnih delavcih pa velja obveza, da bo vsak posekal 6 kubikov lesa. Ves zaslužek prostovoljnega dela bodo poklonili okrajnemu odboru OF za stroške razstave in ostalih prireditev, ki bodo ob 27. aprilu. Nedeljsko akcijo pa bodo to nedeljo spet ponovili.

Lokalna industrija v novomeškem okraju

ima vse pogoje za nadaljni razvoj

Ze lanska razstava lokalne obrti in industrije v Novem mestu je pokazala, da je lokalna industrija važen činitelj v proizvodnji predmetov široke potrošnje. Razstava pa je dala tudi nove pobude za še krepkejši razvoj in napredek te naše važne gospodarske panoge, za katero imamo ugodne pogoje.

V novomeškem okraju je polno nahajališč kremenčevega peska. Od Birčne vasi proti Kostanjevici so na desni strani Krke velika, neizčrpana nahajališča tega peska. Okrajno podjetje »Kremen« že izkorišča to važno surovino, neobhodno potrebno naši steklarski in težki industriji. Na odkopu Leskovec so prav v zadnjem času dosegli lep uspeh, ko so mehanizirali nakladanje peska. Iz starih odpadnih delov so sami sestavili bencinski motor, ki sedaj pri nakladanju peska nadomešča 6 delavcev. Da bi se mehanizacija na odkopu povečala, je potrebno odkop elektrificirati, kar dosedaj še ni.

Okrajno podjetje »Keramika« je že znano po svojih kvalitetnih izdelkih in dobrem delovnem kolektivu. Z izmenjavo direktorja — mesto je prevzel 24 kratni udarnik in prejšnji predsednik upravnega odbora Povše Marko — se je delo še bolj razmahnilo. Borba za izvrševanje in preseganje nalog je v tem podjetju stalen način dela. Čudno pa je pri tem podjetju to, da mora dovažati in seveda tudi koptati glino v Zalogu, v neposredni bližini obrata, dobrih nekaj sto metrov stran pa izkorišča glinokop (na Marofu) tovarna keramike iz Liboj pri Celju. Novomeška »Keramika« je prej spadala pod tovarno v Libojah. Pozneje so obrat vrnili novomeškemu okraju, glinokopa pa ne. Zaloge gline na Marofu pa so tolikšne, da bi jih brez skrbi lahko izkoriščale vse keramične tovarne v Sloveniji in je bo zadostovalo za dolga stoletja.

Mestna industrija perila je po kvaliteti izdelkov med najboljšimi v Jugoslaviji in to navzlic močno zastarelim in izrabljenim strojem. Pri tem podjetju bo treba nujno misliti na obnovo strojev, a tudi prostori niso najbolj primerni. Poudariti je treba, da je ta delovni kolektiv med najboljšimi v Novem mestu. Ze štirikrat zaporedoma si je pri tekmovanju priboril prehodno diplomu okrajnega odbora OF.

Velik manever obveznikov predvojaške vzgoje v Kočevju

V soboto zvečer se je oglasila v Kočevju sirena — znak za zatemiitev je v hipu ugasnil luči. Bilo je, kot da je mesto nenadoma izumrlo. Na zborna mesta so prihili obvezniki predvojaške vzgoje, ki so prebili noč v »strogi pripravljenosti«.

Zjutraj so mladinci iz Kočevja odšli kot »rdeči« na položaje okoli mesta. Navzlic prečuti noči so bili borbeni in veseli. Sovražniki, »modri«, so bili zbrani iz vrst obveznikov predvojaške vzgoje iz Ribnice in okolice. Po kratkem boju so začeli zmagovati »modri« in pritiskati »rdeče« proti Šeškoveemu domu. Krepak protisunek »rdečih« je končno pregnal »modre« iz mesta in ga očistil sovražnika.

Enote protiletalske zaščite so se vadile v obrambi proti letalom. Zaminirale so ostanke Doma slepih in del gradu. Dobro so se izkazali tudi gasilci, ki so sodelovali pri vajah.

Slabo vreme in blato je sicer nekoliko oviralo manevr, vendar pa so se mladinci in ostali dobro odrezali. T. F.

V Novem mestu je bil ustanovni občni zbor sindikata obrtnih delavcev

Nekaj nad 150 obrtniških pomočnikov in pomočnic je v petek 30. marca izvolilo na ustanovnem občnem zboru sindikata obrtnih delavcev svoj krajevni odbor za Novo mesto. Po referatu Novaka Jožeta o vlogi obrtništva v planskem gospodarstvu je govoril zastopnik republ. odbora sindikatov obrtnih delavcev, ki je povedal, da je novomeški krajevni odbor 17. v Sloveniji. Potem, ko so se navzoči seznanili z nalogami in delokrogom novega sindikata, so izvolili v plenum KOS 15 članov, v upravni odbor pa 5 članov.

«... Jugoslavija si je s svojim neodvisnim in pogumnim nastopom pridobila simpatije demokratičnih ljudi po vsem svetu. Zdaj niso samo vlade zahodnih držav pripravljene pomagati nam proti napadalnosti, marveč so široke ljudske množice povsod v svetu tiste, ki goje globoke simpatije do našega neodvisnega stališča. To je zelo važna moralna in politična pridobitev za vse naše narode. Tisti, ki so nas hoteli osamiti, da bi nas laže uničili, stoje zdaj pred vsem svetom razkrinkani kot napadalci.»

Moša Pijade

Skoraj čez noč je zraslo na Dvoru mi-zarsko podjetje, ki bo že v kratkem imelo značaj tovarne. V tem podjetju bodo izdelovali v glavnem predmete za izvoz.

Opekarna Zalog je kljub šibkemu vodstvu lani dosegla lepe uspehe. Letos bo proizvajala opeko pretežno za široko potrošnjo, to se pravi po planu II. Letošnji proizvodni načrt je dovolj visok, da bo opekarna lahko krila vse lokalne potrebe po opeki.

Strokovna raziskovanja v zapuščenem rudniku lignita v Otočcu so pokazala, da so pod zemljo še velike zaloge lignita. Svet za lokalno industrijo že razmišlja o obnovi tega rudnika.

Velike zaloge kremenčevega peska in nahajališče premoga v rudniku Otočec, ki je v neposredni bližini, to dvoje daje misliti, da bi bilo potrebno na tem področju

zgraditi tovarno stekla, ali vsaj manjši obrat za proizvodnjo votlega stekla. Tudi o tem resno razmišlja Svet za lokalno obrt in industrijo pri OLO. Morda marsikomu ni znano, da je taka steklarska tovarna že stala v starih časih pod Gorjanci nad Dolžem; delala je v velikem obsegu. Po ustnih izročilih so tovarno uničili pri svojih vpadih Uskoki. Se danes se nahajajo posamezni izdelki te tovarne pri ljudeh; na mestu, kjer je stala tovarna, so še vidne ruševine.

Tudi letos namerava Svet za lokalno obrt in industrijo organizirati razstavo lokalne obrti in industrije. Letošnja razstava bo še v večjem obsegu kot lani, imela pa bo v glavnem trgovski značaj. Vsi razstavljeni predmeti bodo tudi na prodaj. Na razstavi bodo interesi lahko sklepali pogodbe s proizvajalci. (p)

Dve republiški zastavi in pohvala zvezne vlade Nova priznanja »Pionirju«

Preteklo soboto so se delavci in nameščenci splošnega gradbenega podjetja Pionir v Novem mestu zbrali v dvorani Doma sindikatov k pomembni svečanosti. Drugič so prejeli naslov zaslužnega kolektiva gradbene stroke Slovenije in prehodno zastavo ministrstva za gradnje LMS in GO ZSS za drugo polletje 1950, drugič pa tudi prehodno zastavo Izvršnega odbora OF Slovenije za uspehe, dosežene v februarju 1951. Podjetje je poleg tega v preteklem tednu dobilo pohvalo zvezne vlade FLRJ za svoje vzorno delo v drugi polovici preteklega leta.

Poleg zastopnikov številnih množičnih organizacij, med katerimi smo opazili članke OK in MK KPS, OLO in MLO, OO OF, OSS, oficirje JA in zastopnika GO in RO ZSS, so prišli na slavo kolektiva tudi sekretar Prezidija Ljudske skupščine LRS Franjo Lubej, pom. ministra za gradnje Miroslav Eržen in direktor GI, direkcije gradb. podj. LRS Hugon Czurda. Potem, ko je predsednik upravnega odbora podjetja Jože Hrovat pozdravil delavce in nameščence podjetja ter številne goste, je prvi spregovoril pom. ministra za gradnje LRS Eržen. Poudaril je, da so visoka priznanja, ki jih Pionir tokrat že v drugič prejema, zasluga celotnega kolektiva. Če bodo delavci podjetja izboljšali še delovno disciplino ter obdržali in dvigali sedanji tekmovalni polet, imajo vse izgleda, da si bodo obe zastavi priborili v trajno last.

Za njim je govoril o delu, uspehih in pomanjkljivosti podjetja direktor Pionirja

inž. Dušan Grum, nato pa je tov. Berdajs, član GO ZSS izročil prehodno zastavo ministrstva za gradnje trem zastopnikom podjetja, ki so izjavili:

»Storili bomo vse, da bo zastava ostala pri nas za vedno!«

Poleg zastave je tov. Berdajs izročil podjetju tudi denarno nagrado v znesku 120.000 dinarjev.

V zbranam, jedrnatem govoru o desetletnici OF je pohvalil poštvalne dolenjske gradbince nato sekretar Prezidija Ljudske skupščine LRS Franjo Lubej. Ob zmagovalnem vzkljanju navzočih Partiji, Titu in Fronti je po svojem govoru razvil krasno zastavo OF Slovenije; ki si jo je podjetje priborilo že v drugič. V imenu Prezidija Ljudske skupščine FLRJ je tovariš Lubej nato podelil Red dela III. stopnje direktorju inž. Grumu, medalje deia pa zidarju Ivanu Godlerju, šefu sekcije Ivanu Kočevarju, zidarju Nikoli Papeu in delovodji Karlu Poglavcu.

V imenu odlikovanih se je zahvalil za visoka priznanja inž. Grum, ki je poudaril, da pomenijo odlikovanja visoko čast za celoten kolektiv Pionirja. Delavcem in nameščencem so nato čestitali sekretar OK KPS Martin Zugelj, v imenu novomeške garnizije JA major Fajdiga in za republiški odbor sindikata gradbincev Budihna. S pozdravnimi brzojavkami podpredsedniku vlade LRS in ministru za gradnje tovarišu Ivanu Mačku, GO ZSS in GO OF Slovenije je bila svečanost zaključena.

Rudar Jože Gosenar bo spet komandant delovne brigade

Marsikdo v črnomeljskem okraju ga že pozna, posebno pa njegovi tovariši, s katerimi je premagoval vse napore pri zidanju Novega Beograda, pri delih na veliki avtomobilski cesti Beograd—Zagreb in na mnogih drugih delih.

Uspehi Jožeta Gosenarja se zrcalijo najbolj v zmagah brigad, ki jih je v preteklih letih vodil.

»Nič ni bilo slučajnega ali lahkega, vse je bilo treba nešteto krat premisliti in sestavljati načrte, kako bi lahko delali še bolje. Kadar so drugi počivali, sem razmišljal in iskal novih načinov dela.«

Tako je pripovedoval, ko se je vrnil z brigado. »Drugo leto spet,« nam je zagotavljal. Med brigadirji je srečen. Kako bi tudi ne bil med fanti in dekleti, ki so s svojo petkrat udarno mladinsko brigado postali v Novem Beogradu vzgledni graditelji nove Jugoslavije.

Lani je bil Jože Gosenar mladinec kanizarskega rudnika v zadnji izmeni na avtostradi. Po dveh mesecih je bila brigada spet petkrat udarna. Ko bi se lahko že vrnilo, so se zbrali in sklenili, da ne gredo domov, dokler ne bodo končana vsa dela. Brigadi so dali novo ime: »Poslednji

udar« — postala je nato še trikrat udarna in dobila visoko odlikovanje Red dela II. stopnje. Osemkrat udarna brigada se je vrnila s številnimi udarniki, odlikovanji in priznanji. Na gradbišču je postavila nov državni rekord.

Letos je bil Jože Gosenar spet med prvimi, ki so se prijavili v brigado za gradnjo železniške proge Dobož—Banjaluka. Spet bo s svojo brigado dokazal, da je naša mladina jeklena. Nobena kleveta zločincev Informbiroja naše mladine ni omajala. Nasprotno — vsak udarec na novi progi bo kramp v glavo informbirojevskim buticam. Tine Molek

Mladinska proga Dobož—Banja Luka

Mladinci in mladinke trebanjskega okraja se pridno prijavljajo za delo na mladinski progi Dobož—Banjaluka. Ze dosedaj se jih je prijavilo 29, to je dobra polovica predvidenega števila za ta okraj. Med prvimi prijavljenimi so taki, ki so bili že večkrat v mladinskih delovnih brigadah. Rajer Rudi iz Mokronoga je že delal na obeh prejšnjih mladinskih progah in tudi na Avto cesti, zdaj pa se je spet prijavil. Kovačič Jože iz Dobrnice gre že tretjič, Trinko Viktor in Vodnik Franc pa drugič v mladinsko delovno brigado. Pričakujemo, da se bodo po njihovem zgledu prijavili za delo na progi tudi taki, ki dosedaj še niso sodelovali pri velikih delovnih podvigih naše mladine. V. F.

Pred 10. obletnico ustanovitve OF v novomeškem okraju

Priprave za proslavo 10. obletnice OF so v novomeškem okraju iz dneva v dan bolj žive. Posamezne osnovne organizacije tekmujejo v pripravah za veliki dan.

V Gornjih Sušicah dokončujejo dom, prav tako tudi v Žužemberku. V Straži in Dolenjskih Toplicah bodo 27. aprila svečano izročili popolnoma dograjena združna domova svojemu namenu. V Vavti vasi bodo ta dan odkrili spomenik padlim borcem. Mladina se po vsem okraju pripravljala, da bodo številni kresovi na predvečer praznika oznanili, da praznuje slovensko ljudstvo svoj največji praznik.

Po poročilih, ki prihajajo iz vasi, se vidi, da bo vsaka osnovna organizacija posebej proslavila ta zgodovinski dan. Poleg tega bo v okraju najmanj 35 večjih proslav za več vasi skupaj. O skrbno izdelanem programu za proslavo poročajo iz Dolenjskih Toplic.

»Skozi okrašene Toplice bo šla na predvečer velika povorka vseh članov Fronte in ostalih organizacij,« tako se glasi poročilo. Mladina bo pripravila tri kresove. Dopoldne 27. aprila bo zbor pred združnim domom, potem pa svečana otvoritev doma. Ze popoldne bo v dvorani igra »Matiček se ženi« in bogat kulturni spored, zvečer pa zabava s plesom. Nič bolj skromnega programa nimajo Šentjernežani, pa na Dvoru, v Zburah, Žužemberku in drugod.

Okrajni odbor OF bo na dan 27. aprila organiziral izlet na zgodovinski Rog, »Putnik« pa pripravljala za ta dan množični izlet na Rab. Člani Planinskega društva bodo že 26. aprila odšli na planine. Za izlet na Rog bodo na razpolago kamioni.

Na predvečer praznika bo v Novem mestu svečana akademija vseh društev. 29. aprila, v nedeljo, bo organizacija Zveze borcev skupno z enicami armade pripravila partizanski napad na Grm in njegovo okolico. Sodelovala bo tudi kornjenica iz St. Jerneja. Na dvorišču grmske šole bodo dali popoldne člani SKUD »Braća Pirković« spevoigro Zenitev.

27. aprila bo v Novem mestu odprta spominska razstava, na kateri se bodo ljudje nazorno seznanili z delom in vlogo Komunistične partije pred vojno, z razvojem narodno osvobodilnega upora in z našimi velikimi napori v letih obnove in načrtnega gospodarstva. — Vse šole in društva v okraju se pripravljajo na slavnostne proslave, ki bodo 26. in 27. aprila. Zgodovinski praznik in obletnica ustanovitve naše organizacije bo proslavila Fronta novomeškega okraja kar najbolj slavnostno.

IZ DELA FRONTNIH ORGANIZACIJ

V Butoraju in Zorencih se bodo lahko postavili 27. aprila

Dobre tri četrt ure od Crnomlja je vas Butoraj, tik pod Butorajem pa majhna vasica Zorenci. Kakor večina belokranjskih vasi, tako sta tudi ti dve vasi med NOV mnogo pomagali naši vojski. Zato ni nič bolj naravnega kakor to, da sta se osnovni frontni organizaciji na poziv Fronte takoj odzvali na tekmovalje v počastitev desete obletnice OF.

Člani teh dveh organizacij so sklenili, da v počastitev obletnice OF zgradijo nov most na vaški cesti in nadrobijo gramoza za posipanje ceste. To svojo obljubo bodo v kratkem izvršili z nadvse lepim uspehom. Most, zgrajen iz hrastovega lesa, dolg 15 m in širok dobre 3 m, že stoji in služi svojemu namenu. Njegova nosilnost je preko 10 ton. Samo hrastov les, ki so ga dali za most vaščani brezplačno, je vreden nad 100.000 din. Pa ne samo les, tudi vsa dela so zavedni frontovci pri postavitvi mostu naredili brezplačno s prostovoljnimi delom. Most jih stane v gotovini le toliko, kolikor so stali žebliji in drugo okovje.

Temelji še niso združni dom . . .

Tekmovalje in bližnje proslave na čast obletnice Fronte so podžgale tudi Trebanjce, da so pohiteli za dograditvijo združnega doma. V Trebnjem pravijo, da morajo dom dograditi na vsak način do praznika OF. V St. Lovrencu tudi dosti ne manjka, da bi lahko vendarle enkrat že rekli:

»Naš združni dom je gotov!« Res jih tarejo drobne skrbi; nekaj opeke, železa in desk jim še manjka. Tudi v St. Lovrencu računajo s tem, da bodo 27. april proslavili že v novem domu. V Veliki Loki, kjer del združnega doma že služi svojemu namenu (v pritičju se je začelo vselilo KLO), bodo zavedni člani OF ponosno stavbo kmalu dogradili.

Če lahko tako zapišemo o nekaterih krajih v trebanjskem okraju, pa tega ne moremo potrditi za frontovce v St. Janžu in Velikem Gabru. V Gabru so napredovali toliko, da so prišli do temeljev in so za to porabili ali kakor pravijo nekateri njihovi sosedi, »zabili« 150.000 dinarjev.

Naredimo majhen račun: če bodo na Vel. Gabru s tako naglico kot doslej gra-

di dila združni dom, bodo porabili še milijon dinarjev! Z njimi se kosajo prebivalci St. Janža, ki so za temelje združnega doma porabili doslej 136.000 dinarjev, pa čez temelje še vedno lahko skačejo. Ali vsega tega ne vidijo organizacije OF v St. Janžu in Vel. Gabru? Če, kje so potem? Res je v trebanjskem okraju še marsikatera hiša potrebna obnove izza vojnih dni, toda če bi si vsak frontovec vsaj nekaj ur na teden dočel za delo pri združnih domovih, bi ti lahko stali tudi tam, kjer so lani obstali pri temeljih Lep združni dom je ponosna stavba — dom vseh vaščanov in najlepše darilo zavednosti Fronti, ki ni pozabila ljudi v teh krajih in bo kmalu nudila najpotrebnejšim tudi večjo pomoč za obnovo domačij.

Prebivalcem in organizacijam OF v Telčah, Mokronogu, Dobrniču in drugih krajih, kjer obnova še ni zaključena, lahko zakličemo: pogumno na delo, pri vsem tem pa ne pozabite na združne domove! Vaši so, vam bodo koristili in vašim otrokom!

Mislimo, da bo okrajni odbor OF v Crnomlju ob zaključku tekmovalja lahko našel osnovno organizacijo, ki zasluži okrajno priznanje. (p)

Je tudi pri vas tako kakor v Šegovi vasi pri Loškem potoku?

Če te zanese pot v malo kočevsko Šegovo vas pri Loškem potoku, boš najprej uzrl belo vijugasto črto — novo cesto, ki jo gradijo tamkajšnji frontovci že od lanskega oktobra na čast velike obletnice Fronte.

V mali sobici, kjer ima svojo »pisarno« predsednik vaškega odbora OF Dominik Kordiš, je vedno živahno.

»Duša vsega dela v vasi, bodisi političnega ali gospodarskega, je tovariš Kordiš!«

Tako pravijo vaščani o priljubljenem predsedniku. Dobil sem ga pri delu, ko je sestavljal poročilo za okrajni odbor OF Kočevje. Na mizici je imel vrsto papirjev in zapiskov. Prebral sem jih nekaj.

»V tekmovalju na čast 10. obletnice Fronte je bilo opravljenih v oktobru 820, v novembru 260 (opomba: slabo vreme), v januarju nas je oviral velik sneg, v februarju je bilo opravljenih 409 in v marcu 1.553 prostovoljnih delovnih ur pri

gradnji vaške ceste iz Segove vasi do zaselka Matevljak. Skupno smo naredili že 3.495 ur.«

Takšno je eno izmed poročil delavnih frontovcev Segove vasi. S predsednikom sva se zapletla kmalu v živahen pogovor. Zvedel sem, da so imeli člani OF v Segovi vasi 3 mesece okrajno prehodno zastavico, nato pa so jo morali prepustiti Fronti v Stari cerkvi. Zdjaj so na drugem mestu v okraju. Prepričani pa so, da bo zastavica končno le njihova, da bodo zmagovalci v 6-mesečnem tekmovalju.

Takoj po volitvah — dosegli so 98% udeležbo, črni kandidat pa je v vasi dobil samo 3 kroglice — so na sestanku sestavili načrt bodočega dela. Najvažnejša je zdaj cesta. Bila bi gotova že 25. marca, če jih ne bi oviral visok sneg. Na odseku, kjer kopljejo zdaj, je najtežje delo; tudi do 70 cm globoko morajo kopati. Vendar pa bo cesta, tako pravijo, že pred glavnimi pomladanskimi deli gotova. Po njej bodo nato vozili celo avtomobili les iz bližnjih gozdov. Mislijo tudi že na kanalizacijo, uredili bodo gnojnične jame, ki so zdaj zelo slabe in leglo bolezenskih klic. Uredili bodo tudi pot sredi vasi in jo dvignili ponekod kar za tričetrt metra, tako da ne bodo vedno v mlakužah. Nova pot skozi vas bo široka 4 metre. Okrajni odbor OF v Kočevju so že zaprosili za pomoč pri nabavi cementa in betonskih cevi. Zelijo pa tudi, da bi jih obiskal inženir in jim pokazal, kako naj delajo; vse ostalo bodo naredili sami.

»V naši vasi«, tako je nadaljeval predsednik Kordiš, »so vsi volilni upravičenci člani Osvobodilne fronte. Pri pobiranju članarine ni nobenih težav. Nekateri imajo plačano članarino že za celo leto naprej. Sestanke imamo običajno enkrat na mesec, pa tudi trikrat smo jih že imeli, če je bilo treba. Udeležba je dobra. Ljudje vidijo, da gremo naprej z našim gospodarstvom, s cesto in drugimi deli. Zato radi prihajajo...«

Tako je v Segovi vasi pri Loškem potoku. In pri vas? Pišite Dolenjskemu listu! Če niste spali, vas ne bo treba biti sram v dopisu. O. K.

Ali res spimo?

Iz vaškega odbora OF Gričevje nam pišejo, da se nikakor ne strinjajo s člankom v Dolenjskem listu, češ da Fronta pri njih najbrž spi. Trdijo, da temu ni tako in da je Fronta pri njih prav razgibana in da se odbor in člani prav dobro zavedajo pomena frontne organizacije na vasi.

To nas prav veseli, saj imajo taki članki v našem listu samo namen, da se delo Fronte razživi v največji meri. V pismu pravijo, da jih ne smemo ocenjevati po skromnem planu dela, ki so ga sprejeli za leto 1951, ker ga tako nameravajo močno prekoračiti. Skromnost je včasih dobra, toda pri sprejemanju načrta dela pa ni najbolj na mestu. Načrt dela je gonilna sila vsakega prizadevanja v socialistični družbi in zato mora predvidevati največjo zmogljivost načrtovalca.

Pišite nam še kaj, predvsem pa o dejanskem delu Fronte pri vas.

Dve merili davčne komisije pri KLO Dragatuš

V krajevnem ljudskem odboru Dragatuš obstoja najmlajša kmečka delovna zadruga Pusti Gradec. Člani zadruge upravičeno sumijo, da davčna komisija pri KLO Dragatuš pri odmeri dohodnine za leto 1950 ni vzela enakega merila za združnike kot za privatne davčne zavezance. Nekaj primerov:

Največji posestnik v KLO Dragatuš Gorše iz Belčevega vrha, ki ima okrog 6 ha obdelovalne zemlje, ima davčne osnove 83.000 din. Ima štiri za delo sposobne člane in pri izpolnjevanju obveznosti do skupnosti ni najbolj točen. Klepec Jože, združnik KLDZ Pusti Gradec, ima svoje ohišnice, reci in piši še ne polnih 18 arov. Ima šestčlansko družino, od te so štirje otroci izpod 7 let. Komisija mu je ocenila dohodke iz te ohišnice na 25.000 din.

Zadružnik iste KDZ Kuzma Franc ima ohišnico 30 arov. Sta samo dva družinska člana oba nad 55 let stara. Njemu je davčna komisija ocenila dohodek na ohišnici na 29.000 din. Nasprotno pa je dohodek kmeta Flajnika Mateta, ki ima samo njiv okrog 3 in pol ha, ocenila le na 61.000 din. Pa ima Flajnik od šestih družinskih članov štiri za delo sposobne člane. Enako nesorazmerje je pri ostalih združnikih.

Nič ni čudnega, da so privatni davčni zavezanci na skupnem sestanku ploskali, ko so jim prečitali predpisano davčno osnovo, posebno pa ko so slišali, kakšno davčno osnovo imajo združniki. R.

KMETIJSKI SVETOVALEC

Ali se belokranjski sadjarji ne zavedajo nevarnosti sadnega škodljivca kaparja?

Nevarni sadni škodljivec ameriški kapar se neverjetno naglo širi v Beli krajini. Dve tretjini sadnega drevja je že okuženih po njem. Najbolj je razširjen v okolici Gradaca, neokužena pa sta zaenkrat še sektor Sinji vrh in Poljanska dolina ob Kolpi.

Borba proti temu nevarnemu škodljivcu, ki grozi uničiti naše sadno drevje, v belokranjskih sadovnjakih še ni bila taka kot bi bilo potrebno. Delno je krivda za to na samih sadjarjih, ki podcenjujejo nevarnost kaparja, delno pa je krivda tudi na KLO in splošnih kmetijskih združenjih, ker niso znali izkoristiti vseh možnosti, zlasti pa čiščenja in škropljenja drevja.

Dobro so se lotili tega dela v KLO Gradec. Očistili so vse drevje in ga poskrpili. Dokazali so tudi, da je škropivo imenovano Durla prav dobro, če se pravilno uporablja. Po ugotovitvah znan-

stvenega zavoda v Ljubljani je bil pri njih s tem škropivom dosežen uspeh 97% smrti za kaparja.

Slabo so se pri tem delu pokazali v Dobljčah. Sadjarji so res očistili vse drevje, toda za škropljenje se nihče ni pobrigal. Krajevni ljudski odbor in kmetijska zadruga bi morala skupaj organizirati ekipo za škropljenje sadnega drevja, kajti vsak sadjar nima te možnosti.

Res je, da belokranjski sadjarji še premalo poznajo tega škodljivca. Vsak pa ima možnost, da se, čim opazi na svojem drevju znake okužbe, takoj obrne na okrajnega agronoma pri poverjenstvu za kmetijstvo, kjer mu bodo radevolje dali vsa pojasnila.

Za zimsko škropljenje je sedaj že prepozno. Treba je misliti na spomladansko škropljenje z žvepleno-apnenom brozgo in z dodatkom svintčnega arzenata. S tem škropivom se obenem preprečuje škrlup in zavijač, ki sta prav tako sadna škodljivca. (P)

Od 6. do 13. aprila 1941 v Novem mestu

V petek 11. aprila so v dopoldanskih urah nenadoma prihrumeli nemški »štuke« in se ob zaglušujočem tuljenju in pisku, ki je gnal strah v kosti in povzročal živčne napade, spuščali iz višin nad mestne strehe. Protiletalska obramba, ki je bila razpostavljena okoli mesta, je popolnoma odpovedala. Iz številnih protiletalskih strojne

Ob napadu so pravkar razkladali municijo. Razrušeno poslopje je zajel požar, konji so se trgali in plašili. Po bombardiranju jih je precej viselo razparanih na železni ograji šole, še več pa jih je ležalo ubitih na vrtni in cesti pred šolo. Municija se je zaradi vročine požara začela vnetati in eksplodirati. Dva dni je gorelo in pokalo.

Vojaštvo je zajel preplah, bežalo je na vse strani. Od hrvaške meje pa so prihajali v mesto vojaki in oficirji ter iskali pri znanih civilne obleke.

Pozno popoldne je privozila v mesto prva nemška izvidnica — dva moža na malem oklopniku s strojnico. Lovila je po mestu oficirje, ustavljala avtomobile, s katerimi so bežali oficirji iz hrvaške strani in jemala ključe od avtomobilov. Kmalu je bilo pred hotelom Metropol razoroženih več sto oficirjev — od najnižjih do generalov. Cestni jarek pod hotelom je bil poln oficirskega orožja in prepašev. Razorožence so postavili v vrste in jim zapovedali marš proti Ljubljani, za njimi pa je vozila nemška izvidnica z naperjeno strojnico.

Noč je legla na mesto, ki ga je razsvetljeval sij požara v meščanski šoli. Kosi vnetja so se granat so frčali po mestu in se zapikovali v zidove. Polom je bil popoln. Zavladalo je brezvladje. Na železniški postaji in ob rampah je pijana množica jemala iz nepregledne vrste vagonov bolgarsko vino, jajca, kavo, riž, prepečenec, moko in najrazličnejše drugo blago.

V noči med soboto in nedeljo 15. aprila so po cestah, ki vodijo v mesto, priropotali prvi tanki, oklopna vozila in kamioni z nemško motorizirano vojsko. Nepregledno število jih je drvelo vso noč skozi mesto. Usmerjali so se proti Hrvatski, da bi čimprej dosegli sovjetsko mejo.

Tako je bilo v prvem tednu druge svetovne vojne v našem mestu. Zaradi omejenega prostora je kratki spominski opis zelo nepopoln in zato tudi pomanjkljiv. Vsem, ki so tiste dneve preživeli v Novem mestu, jim bodo ostali leti v neprijetnem spominu. Spominjali jih bodo prestanega gorja, sramotne kapitulacije, izdajstev in pete kolone. X

Poslopje meščanske šole v Novem mestu po bombardiranju.

in topov se ni oglasil niti en sam strel. Kasneje se je govorilo, da je bila municija neustrezajoča, komandant protiletalskega topništva pa kulturbundovec — izdajalec.

Vsule so se bombe in zaregljale so strojnice iz napadajočih letal. V zgradbi meščanske šole sta bila divizijski štab in radioodajna postaja, v poslopju okrožnega sodišča pa komanda celjskega Vojnega okruha. To so bili cilji, na katere in okoli katerih so se vsule prve bombe. Peta kolona je temeljito delala. Pravili so, da je v gozdu ob Kačji ridi imel petokolonski in kulturbundovec Miklič, sin bivšega ljubljanskega hotelirja, obveščevalno radijsko oddajno postajo in da je točno obveščal nemške vojske. Zanimivo za gnulobo meščanske šole je dejstvo, da je bil Miklič ljubljanski rezervni oficir.

Prvi dan po poslopju meščanske šole je bil razrušen obveščevalni štab, ki so bili zloženi skladišča in razmetano polno voz z vprego. V. V. 2 — »DOLENJSKI LIST«

**CRNOBORZIJSKA SKUPINA
POD IMENOM »NA-ME«**

Ze v Slovenskem poročevalcu je bil pred kratkim članek o čudni trgovini zagrebske NA-ME v Novem mestu. Kot nam poročajo iz Trebnjega, so uslužbeni zagrebske NA-ME ta svoj način trgovanja odnosno kupčije prenesli tudi v okraj Trebnje. Na svoji trgovski »sturnej« so se ustavili mimogrede v Dobriču, kjer so nakupili blaga (tekstila) za približno 15.000 din z izgovorom, da si morajo izpolniti zalogo s tem blagom. V Trebnjem so kupili tudi tekstilnega blaga za približno 400.000 din. Tu so trdili, da blago nujno rabijo za opremo domov oddiha. Obiskali so še Mirno in tudi tam kupili tekstilnega blaga za 115.000 dinarjev.

Iz navedenega je razvidno, da so »potujoči trgovci« razpolagali z velikimi količinami gotovine in da so s tem denarjem gotovo precej zaslužili na račun delovnega ljudstva. V. F.

**LJUDSKA INSEKCIJA JE ODKRILA
SMRDLJIVO GNEZDO**

OLO Crnomelj je večkrat dobil opozorila o slabi hrani in o slabem poslovanju menze MLO v Crnomlju. Grupa ljudskih inspektorjev sindikalne podružnice pri OLO v Crnomlju je pred kratkim napravila pregled v menzi in ugotovila precejšnje nered in razne pomanjivosti od strani uslužbenk. Se prej pa je revizija ugotovila splošen nered v materialnem poslovanju in izgubo v znesku 120.480 dinarjev s stanjem 31. XII. 1950.

Uslužbenke so jemale hrano abonementov in se osebno okoriščale z njo, pekle so kolače in pošiljale pakete svojim fantom. Tudi upravnica je bila deležna takega darila za Miklavža.

Dalj časa se je hranil fant uslužbenke Judničeve v tej menzi, ne da bi dal živilsko karto ali hrano plačal. Judničeva mu je dajala najboljše kose pečenke in tudi surovo meso. Dognano je, da so uslužbenke vrgle v stranišče kar 10 kg pokvarjenega mesa, za to meso pa se je dal denar in odrezki abonementov. Hrana se je dajala tudi drugim osebam, ki niso bile abonirane. Kadar so uslužbenke predvidevale, da bo hrane za abonente zmanjkalo, so dajale ostanke nazaj v posodo in te ostanke zopet delile.

Upravnica Kukičeva je vedela za vse to. Z njeno vednostjo so se uslužbenke menze okoriščale s hrano abonementov, vendar ni ničesar pokrenila in jih tudi ni poklicala na odgovornost.

Kukičeva kuha v kuhinji menze zase in za svojega moža posebej, ne skrbi pa, kakšna je hrana in kakšna je postrežba v menzi.

Zadeva je odstopljena javnemu tožilstvu, abonenti pa pričakujejo, da bodo uslužbenke menze za tako poslovanje prejele zaslužen kazen.

**8 MESECEV JE ZE PRAZNO
DRUŽINSKO STANOVANJE**

Danes ku je tako veliko pomanjkanje stanovanj v Crnomlju in ko se toliko družin stiska v eni sami sobi, kjer se kuha, spi itd. je sredi Crnomlja že 8 mesecev prazno družinsko stanovanje v Primožičevi hiši v prvem nadstropju.

Za to stanovanje je vložena prošnja že pred meseci, vendar je na ponovne urgence uslužbenec stanovanjske komisije odgovoril, da to stanovanje čaka na nekega živinodravca, ki bo baže premeščen v Crnomelj in s katerim se bo poročila hči lastnika hiše.

Torej že od lanskega poletja čaka prazno stanovanje nekoga, ki bo morda premeščen v Crnomelj...

Tako poslovanje stanovanjske komisije je vredno vsega obsojanja.

Kaj pravi k temu MLO Crnomelj? A. K.

ŠE VESTE?

Prvo mesto v izobešanju parol za 1. maj je že vnaprej dobila delavskouslužbena restavracija v Novem mestu. Na steni ima prvomajski napis iz lanskega leta. Pa recite, da ponekod ne razumejo odredb o varčevanju s papirjem...

7 ur je hodil iz Zbur v Globodol nek mladenci, ker ni pokazal pred avtobusom prijazen obraz mladim sprevoznici. Odgovorila mu je, da ni več sedežev, v Smarjeti pa je navzlic temu vstopilo še 6 ljudi v avtobus.

Jezero nastaja na Foersterjevi ulici v Novem mestu. Ali je velika mlaka pripravljena za nov plavalni bazen ali za rejo rac in gosi, trenutno še ne vemo. Kogar zanese pot proti tekstilni tovarni, naj ne pozabi plavalnega pasu!

Zvezne avto-moto dirke čez zapreke (med katere štejejo novomeški šoferji in nekateri vozniki tudi pešce, otroke, kure in druge podobne prometne »ovire«) bodo letos v Novem mestu. Predvidena je proga: gostilna na vratih — Katarinin in Florjanov trg — Glavni trg — Dilančeva ulica — Vrhovčeva ulica — Ljubljanska cesta. Podatke smo dobili pri najmlajših vozačih, ki dnevno trenirajo. Ker je nekaj ovinkov na progi nepotrebnih, jih bodo do jeseni prav gotovo odbili od hiš. Večjega števila žrtev doslej nismo ugotovili.

Odborniki v Metliki so usmiljeni: dva manjša posestnika, člana MLO, sta prostovoljno prevzela na sebe del obveznih oddaj za nekega večjega posestnika. Posnemajte!

**VLJUDNOST IN TRGOVINA —
PONEKOD SE VEDNO DVA POJMA**

Gotovo vsi uslužbeni in prodajalci v trgovini so v letih po vojni obiskovali trgovske tečaje. Mnogo je bilo tudi poslovnih in delovnih sestankov. Na vseh se je poudarjala kulturna postrežba v trgovinah, kar mora uslužbenstvo v trgovini dobro poznati. Kaže pa, da se osebe v raznih trgovinah ni še dovolj naučilo vljudnosti in kulturne postrežbe, čeprav so to resnici na ljubo povedano bolj redke izjeme.

Ce stopiš v Crnomlju v trgovino OM št. 1, zagledaš lepo dekletko, črne polti, srednje postave, ki ti na pogled da zelo dober vtis. Takoj pri pozdravu pa se razočara, ker ga sploh ne slišiš od nje. Ako vprašaš za kakšno blago, ti ga pokaže od daleč na polici, gleda te pa tako, da takoj razumeš: »Bole da ni še vprašuje in greš dalje!« Čudno se ti zdi, da ni vsaj zaradi večjega prometa v trgovini, od katerega je gotovo plačana, bolj prijazna.

Cisto nekaj drugega je v trgovini št. 2. Takoj ko vstopiš, si obsut s prijaznimi pozdravi: »Zelite prosimo« in slično. Komaj izrazi željo za to ali ono blago, že imaš kup blaga pred seboj. Ob taki priliki boš večkrat kupil tudi če nimaš namena kupiti. Pri odhodu iz trgovine spet vljudni pozdrav in že skleneš, da se boš v tako trgovino še povrnil.

Tej poslovalnici okrajnega magazina se je v tem oziru že močno približala poslovalnica št. 3 in deloma poslovalnica KZ, vendar se morajo v obeh še potruditi, da bodo enake poslovalnici št. 2.

POHOD PIONIRJEV PO BELI KRAJINI

Na pobudo predsednika sveta za prosveto in kulturo v Crnomlju tov. Ivana Zeleta bodo pionirji iz Bele krajine v letošnjem velikem šolskem odmoru organizirali pohod po Beli krajini. Potovalne ekipe, ki bodo štejele do 20 pionirjev, zbranih iz vseh belokranjskih šol, bodo v spremstvu vodica in pedagoškega vodje-učitelja, prehodile krožno pot po Beli krajini z namenom, da se seznanijo z ožjo domovino in spoznajo njene prirodne lepote. Pedagoški vodja vsake potovalne ekipe bo mladino seznanil z domovinskimi posebnostmi vsakega kraja, pionirji pa bodo obiskali tudi vse kraje, ki so pomembni v NOB Bele krajine. Da bodo mladiki popotniki lahko z vsem, kar bodo na potovanju videli, seznanili tudi svoje sošolce, bodo pisali dnevnik potovanja.

Naročnike

Opozarjamo, da smo priložili zadnji številki položnice. Prosimo vse zamudnike in nove naročnike, ki še niso plačali naročnine za leto 1951, da to takoj storijo. Po 15. aprilu 1951 bomo list ustavili vsem, ki ne bodo imeli plačane vsaj polletne naročnine. Naročnina za leto 1951 znaša 150 din, polletna 75 din. **Uprava**

MALI OGLASI

PREKLIC. Jaklič Florjan, Ivanja vas 16, p. Mirna peč, sem izgubil 31. marca 1951 na poti od Kmetijske šole Grm do menze »Pionir« (gostilna Osolnik), Novo mesto, osebno izkaznico in mesečno vozno karto. Kdor jo je našel, naj jo vrne na naslov, v nasprotnem primeru pa oba dokumenta preklicujem kot neveljavna.

Dr. GROS DAVORIN je odprl odvetniško pisarno v Novem mestu, Glavni trg 32 (Špringerjeva hiša poleg invalidske slaščičarne).

KINO NOVO MESTO obvešča vse obiskovalce, da vstop v dvorano med predvajanjem tednika ali filma ni dovoljen. Za vstop je določen čas četrt ure pred pričetkom predstave, za zamudnike pa presledek med tednikom in začetkom filma. Otroci do 5. leta starosti, tudi v spremstvu staršev, ni dovoljeno voditi h kino-predstavam!

**Razpored prostovoljnega dela
v Novem mestu od 14. do 23. aprila**

- Razpored za sindikate in delovne kolektive:**
- 16. 4.: Pionir;
 - 17. 4.: LIP, Keramika;
 - 18. 4.: Narodna banka, Uprava drž. posestev, Putnik, Tobak, Jugopetrol, Odpad, Koteks, Gosad;
 - 19. 4.: Železnica;
 - 20. 4.: Tekstilna tovarna Novo mesto;
 - 21. 4.: DOZ, DES, OKAP, SAP;
 - 23. 4.: Okrajni ljudski odbor.
- Razpored za ulice:**
- 16. 4.: Presernova ul., Karlovška cesta, Trdinova cesta.
 - 17. 4.: Skalikijeva ul., Ragovska cesta, Zagrebška cesta, Kandijška cesta.
 - 18. 4.: Žabja vas, Irča vas, Krekova ul., Ljubljanska cesta od 33 do 39.
 - 19. 4.: Bršljin, Foersterjeva ulica.
 - 20. 4.: Cankarjeva ul., Ljubljanska cesta od št. 27 do 32.
 - 21. 4.: Seidlova cesta, Ločenska cesta, Tavčarjeva ulica, Mestne njive.
 - 23. 4.: Ljubljanska cesta od 1 do 26.
- Mestni odbor OF Novo mesto

Nimam rad prepirljivih ljudi, pa sem jo potegnil po klancu proti Dolžu.

Da so tudi na Dolžu iznajdljivi, sem ugotovil že daleč pred vasjo. Napisno tablo »Dolž« so pribili kar na slivo ob cesti; prihranilo so kos lesa, ki ga tu gort tako primanjkuje. Pomanjkanje lesa oz. drv sem opazil tudi v pisarni KLO, kjer sta dve tovaršici drhteli od mraza v nezakurjeni sobi. V varčevanju pa so tudi tu precej podobni Stopičam. Vežna vrata imajo brez kljuke in se odpirajo samo na pritisk od zunaj.

Sicer pa sem videl tu tudi primer pristne poštenosti, kakršne gotovo ni v bližini. So sed, ki ima svoj krompir v kleti pod pisarno KLO, vrat na kleti sploh ne zapira ne ponoči ne podnevi in trdi, da mu še nihče ni nikdar odnesel niti enega krompirja.

Kar sem videl pri šoli, si nisem mogel razložiti. Otroci so čistili prostor okrog šole z metlami, kopačami in grabljicami. Se pravi, pripravljali so se gotovo na kakšen praznik. Nisem mogel ugotoviti za kateri praznik, kajti volitve so bile, za 27. april in prvi maj je še prežgodaj, konec šolskega leta tudi še ne bo. Ker tega nisem mogel ugotoviti, sem bil prepričan, da jim je to delo odkazala učiteljica in ona že ve zakaj. To zadržuje tudi moji radovednosti.

Na Dolžu me je zanimalo, če imajo frontno organizacijo.

»O, imamo jo, seveda,« so mi odgovorili. Kaj dela ta organizacija, sem se zanimal še naprej.

»Spi, spi, prav lepo spi,« so mi povedali. Pa mladinska organizacija, sem se zanimal.

»Da, tudi mladinsko organizacijo imamo in še celo sekretarja mladine. Mladina je imela že en sestanek in eno prireditev,« tako so mi pojasnili.

Od Gorjancev je potegnila mrzla sapa. Moja dopisniška torba je bila že precej težka, zato sem se naglo spustil z Dolža proti Novemu mestu s trdnim sklepom, da se tja še povrnem. (p)

Socialno skrbstvo v trebanjskem okraju

Človekoljubna ustanova socialnega skrbstva je za povprečnega človeka skoraj neopazna. Za onemogle in pomoči potrebne pa je ta organizacija življenjsko potrebna.

V okraju Trebnje je bila v proračunu za leto 1950 določena vsota 2.800.000 din za socialne podpore. Poleg tega je ministrstvo za socialno skrbstvo dalo za Novoletno jelko v trebanjskem okraju 100 parov čevljev, 996 metrov blaga in 200 parov ženskih in otroških nogavic.

Preko socialnega skrbstva je svetovna organizacija dečjega fonda (UNICEF) nudila pomoč 1027 nosečim in doječim materam z mlekom.

Trenutno je v okraju 12 šolskih kuhinj, kjer dobivajo otroci sir, mleko in rastlinsko mast, oddaljenejši otroci pa tudi malico. Na sedežih večjih krajev prejema otroci od 0 do 2 let sir in mleko. Predvideno je, da bodo prejimali tudi riž. V letu 1950 je bilo brezplačno razdeljeno onemoglim in slabotnim okrog 40.000 kg vitaminov in 300 kg ribjega

olja. Za novoletno jelko je bilo razdeljeno 55 trenerk, 55 ženskih haljic, 77 m blaga, 107 trt, 5 sank in 1 boben.

Proračun okrajnega ljudskega odbora Trebnje za leto 1951 predvideva 1.440.000 din, še posebej pa proračuni KLO 1.870.000 din za socialne namene. Od tega je bilo v januarju porabljeno iz okrajnega proračuna 77.700 din, iz proračunov krajevnih odborov pa 110.300 din; v februarju 87.100 din oziroma 127.200 din za razne podpore.

Iz obrazložitve proračuna socialnega skrbstva za leto 1951, je razvidno, da so za razne postavke predvideni tile zneski: za splošne podpore 650.000 din, za osebje po domovih 290.000 din, za podporo revnim materam 100.000 din, za solanje socialno šibkih otrok 50.000 din, za podporo nosečim materam 40 tisoč din, za razne prevoze v bolnišnico 40 tisoč dinarjev itd.

Samo nekaj teh primerov nam kaže veliko skrb ljudske oblasti za socialno šibke državljanke. V. F.

FIZKULTURA ŠPORT ŠAH

Lep uspeh novomeškega TD

Z javno telovadno akademijo so preteklo soboto novomeški telovadci pokazali svoje dosedanje delo. Niso nas razočarali, to jim moramo priznati. Iz leta v leto raste zanimanje za telovadbo, rastejo pa tudi uspehi. Trud vaditeljev, o katerih smo pred mesecem že pisali, se je tudi tokrat pokazal v napredku nastopajočih.

Pred sporedom je govoril v nabito polni dvorani DLP predsednik OTO tov. Milan Smerdu o tekmovanju v telovadnem društvu, vzgoji mladega naraščaja in o vedno večjem številu ljubiteljev telovadbe. Redna splošna vadba v telovadnici, je poudaril, je bilo glavno delo telovadnega društva, ki beleži čez 15.000 ur, vloženih v nastope in druga dela. Pohvalil je vnete telovadce, med katerimi so bili doslej najprirednejši mlajši pionirji in pionirke, ki jih sodeluje v društvu čez 130. Posebna skrb se posveča v društvu vzgoji prednjakov, predvsem na učiteljsišču.

SODNA KRONIKA

**JAKOB NOVAK BI NA VSAK NACIN
RAD OSTAL MESAR**

17. februarja letos smo poročali o mojstru črnih zakolov — Jakobu Novaku iz Zaboršta pri Zburah. Takrat ga je okrajno sodišče v Novem mestu obsodilo zaradi 9 kaznivih dejanj na 18 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom. Okrožno sodišče, ki je medtem na zahtevo tožilstva pretrleslo njegovi slučaj, mu je kazen povzročilo na 3 leta odvzema prostosti s prisilnim delom. Se pred rešitvijo okrožnega sodišča pa se je Novak spet lotil nedovoljenega poklica. Zaradi ponovnih črnih zakolov se bo v kratkem spet zagovarjal pred okrajnim sodiščem. 3 leta mu doslej niso pomagala, njegove obljube pa so se ponovno spremenile v laž. Upamo, da ga bo nova kazen odvrnila od nadaljnjih poizkusov, da bi postal poklicni mesarski mojster...

S sodelovanjem orkestra je bil nato predvajan pester spored mladih in starejših telovadcev. Pionirji in pionirke, mladinci in mladinke, člani in članice društva so se zvrstili na odru in pokazali zanimive raznoterosti, ki vodijo že mladega pionirka od lahkih vaj in iger do vedno večje telesne prožnosti, poguma in vzdržljivosti. Igre z žogo, preskoki švedske-omare, hoja po gredi — obrnjeni klopi — pa pionirke — peričice, parterna gimnastika, predvaja za fizikulturo, težke vaje mladincev s palicami in deklet s cvetnimi loki in končno — moška in ženska orodna vrsta, vse je vzbujalo splošno zanimanje in odobravanje gledalcev. Tudi pri telovadcih, ki so bili nekoč znani po odličnih prvkih, smo kakor pri drugih opazili napredok, kar velja predvsem za članice. Naraščaj obeta veliko, treba pa bo še dolgoletnih vaj, da bomo prišli na višino, ki so jo novomeški orodni telovadci nekoč že imeli.

Glasbo za nekatera nastope, ki so jih prirediteli profesorji gimnazije in učiteljsišča, pa tudi vodniki oddelkov, je priredil tov. Stane Fink, ki je s tov. Tonetom Markljem spremljal več točk nastopa. Vj.

NAMIZNI TENIS

Te dni se je končalo namizno teniško prvenstvo gimnazije v Novem mestu. Na prvenstvu je sodelovalo 18 igralcev, v finale pa sta prišla pionirski in mladinski prvak Novega mesta. V zaključni igri je zmagal Samo Medic, ki je premagal Medveška z rezultatom 3:2. (13:21, 21:19, 17:21, 21:14 in 21:17). Medic je postal prvak gimnazije v namiznem tenisu za leto 1951. S. D.

SAH

Sahovsko prvenstvo Novega mesta se nadaljuje. Vodi še vedno dr. Golež z 20 točkami, sledijo pa mu Strajnik, Fink, Kastelic, Picek, Rojkovič, Verbič in Skrabl. Igračni dnevi so v torek in petek od 20. ure dalje v mestni kavarni. Dokl.